

ДОВІДКА

щодо відповідності зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу до проєкту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Типового положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я»

Проєкт акта розроблено Міністерством охорони здоров'я України.

1. Належність проєкту акта до сфер, правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу (acquis ЄС)

ЄС приділяє значну увагу питанням психічного здоров'я насамперед в резолюціях інституцій ЄС:

Резолюція Ради ЄС про основні дії Співтовариства у сфері охорони здоров'я (від 02.06.1994);

Резолюція Ради ЄС про заохочення психічного здоров'я (від 18.11.1999);

Резолюція Європарламенту щодо покращення психічного здоров'я населення в контексті реалізації стратегії забезпечення психічного здоров'я для ЄС (від 14.12.2006);

Резолюція Європарламенту про психічне здоров'я (від 19.02.2009) та багато інших.

Резолюція Ради ЄС про основні дії Співтовариства у сфері охорони здоров'я (від 02.06.1994): вказує на високий рівень психічних захворювань та витрат на їх подолання; наголошує на необхідності окреслення видів та масштабів дій, які необхідно здійснити на рівні Співтовариства, з метою сприяння зусиллям держав-членів у цій сфері¹.

Резолюція Ради ЄС про заохочення психічного здоров'я (від 18.11.1999):

- визначає, що психічне здоров'я значною мірою сприяє якості життя, соціальній інтеграції та всебічному соціальному та економічному розвитку;
- пропонує державам-учасникам:
- приділяти належну увагу психічному здоров'ю, сприяти його просуванню у власних політиках;
- збирати якісні дані про стан психічного здоров'я та активно ділитися ними з іншими державами-учасниками та Європейською Комісією (далі - Єврокомісія);
- розробляти та впроваджувати заходи щодо сприяння психічному здоров'ю та запобіганню психічним захворюванням, підтримувати обмін найкращими практиками та спільними проєктами з іншими державами-учасниками;

• стимулювати та підтримувати дослідження з питань психічного здоров'я та його просування².

Резолюція Європарламенту щодо покращення психічного здоров'я населення в контексті реалізації стратегії забезпечення психічного здоров'я для ЄС (від 14.12.2006):

- підтримує політику Єврокомісії щодо зміцнення психічного здоров'я;
- наполягає на включенні питання підтримки психічного здоров'я в політики та законодавство країн-учасниць;
- підкреслює необхідність забезпечення рівного доступу до лікування психічних захворювань;
- підтримує важливість професійної підготовки фахівців для психологічної допомоги;
- закликає країни-члени до спільної роботи з метою пошуку та реалізації активної стратегії, спрямованої на скорочення числа самогубств;
- наголошує на доцільності використання таких термінів, як «психічне нездоров'я» («Mental Ill Health»), «розлади психічного здоров'я» («Mental Health Disorders»), «важкі психічні захворювання» («Severe Mental Illness») та «розлад особистості» («Personality Disorder»);
- розширює перелік цільових груп охорони психічного здоров'я: діти, працівники, люди похилого віку, жінки, матері, соціально неблагополучні члени суспільства, особи із важкими/тривалими психічними захворюваннями, інваліди, ув'язнені, етнічні та інші групи меншин, мігранти, безробітні;
- наголошує на важливості продовження навчання та підвищення кваліфікації викладачів, працівників охорони здоров'я, соціальних та судових служб, роботодавців;
- закликає роботодавців запровадити політику «Психічне здоров'я на роботі»;
- визначає, що стигма є однією з форм дискримінації і повинна розглядатися антидискримінаційними законами;
- підкреслює необхідність реформування служб охорони психічного здоров'я;
- наголошує на ролі місцевого самоврядування у сфері охорони психічного здоров'я;
- наголошує на необхідності використання лексики та термінології, яка допоможе боротися зі стигматизацією³.

Резолюція Європарламенту про психічне здоров'я (від 19.02.2009):

- закликає країни-члени прийняти Резолюцію Організації Об'єднаних Націй (далі - ООН) «Про захист осіб з психічними захворюваннями та поліпшення психічного здоров'я»;

² [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1522397724290&uri=CELEX:32000Y0324\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1522397724290&uri=CELEX:32000Y0324(01))

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1522397724290&uri=CELEX:52006IP0341>

- закликає країни-члени надавати людям з психічними розладами право на рівний, повний та належний доступ до освіти, професійної підготовки та зайнятості відповідно до принципів навчання протягом усього життя та забезпечити адекватну підтримку їхніх потреб;

- закликає країни-члени розробити законодавство про психічне здоров'я, яке відповідатиме міжнародним зобов'язанням щодо прав людини - рівності та викорінення дискримінації, недоторканності приватного життя, тілесної недоторканості, права на інформацію тощо; унормує основні принципи, цінності та цілі політики охорони психічного здоров'я;

- рекомендує для держав-учасниць інші заходи для охорони психічного здоров'я за такими напрямками:

- запобігання депресії та самогубству;
- психічне здоров'я молоді та психічне здоров'я в освіті;
- психічне здоров'я на робочих місцях; о психічне здоров'я людей похилого віку;
- боротьба зі стигмою (наданням особою негативних психічних характеристик для себе) та соціальною ізоляцією⁴.

Резолюція Європейського парламенту від 12 грудня 2023 року про психічне здоров'я (2023/2074(INI))⁵ наголошує, що вирішення проблем психічного здоров'я потребує глибокого розуміння різних детермінант психічного здоров'я та що необхідний міжгалузевий підхід для запобігання та пом'якшення впливу на окремих осіб, спільноти та суспільства за допомогою підходу «психічне здоров'я в усіх політиках» та інноваційна співпраця між сектором охорони здоров'я та іншими відповідними секторами, включаючи соціальні послуги, житло, працевлаштування та освіту (п. 3).

Наголошує на важливості біопсихосоціального підходу до психічного здоров'я та соціальної політики, спрямованої на боротьбу з факторами ризику соціальної ізоляції, включаючи, але не обмежуючись цим, бідність, бездомність, розлади вживання психоактивних речовин, безробіття та економічну вразливість, дискримінацію, нестабільну зайнятість та негативні наслідки ринку праці дерегуляція з метою запобігання психічним захворюванням та усунення їх першопричин (п. 10).

Крім того, закликає держави-члени покращити доступ до послуг психічного здоров'я для вразливих груп населення та груп із певними захворюваннями (п. 12).

Рекомендує використовувати ініціативи щодо розподілу завдань і передачі завдань, такі як Програма дій щодо розриву психічного здоров'я (mhGAP), щоб оснастити неспеціалізованих постачальників медичних послуг інструментами підтримувати людей із розладами психічного здоров'я, щоб полегшити доступ, особливо в найвіддаленіших, сільських і важкодоступних регіонах (п. 58).

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1522397724290&uri=CELEX:52009IP0063>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023IP0457&qid=1724230728811>

Підкреслює, що принципи справедливої, доступної та легкодоступної медичної допомоги, розширення прав і можливостей людей із психічними розладами, вибір бажаного лікування та орієнтованість на пацієнта мають лежати в основі систем психічного здоров'я в ЄС; підкреслює, що всі громадяни ЄС повинні мати доступ до необхідного повного спектру якісних послуг з охорони психічного здоров'я, коли і де вони їм потрібні, не зазнаючи фінансових труднощів або адміністративних перешкод (п. 81).

Вважає, що загальне охоплення медичними послугами має важливе значення для забезпечення того, щоб усі, включаючи найбільш уразливі групи населення та маргіналізовані спільноти, отримували своєчасну, ефективну та доступну медичну допомогу; вважає, що доступ до медичної допомоги є правом людини, що робить його невід'ємною, важливою та структурною частиною національних систем охорони здоров'я держав-членів; вітає Спеціальну ініціативу ВООЗ щодо психічного здоров'я (2019-2023 рр.), спрямовану на розширення психічного здоров'я як частини загального охоплення послугами охорони здоров'я; закликає держави-члени забезпечити доступ до якісних та адаптованих послуг і програм психічного здоров'я та наголошує на перевагах безкоштовності цих послуг (п. 82).

Вважає важливим збільшити інвестиції в послуги громадської охорони здоров'я, включаючи надання необхідних засобів і ресурсів, як щодо кадрового забезпечення, так і засобів у лікарнях і первинної медичної допомоги в ЄС; наголошує, що охоплення психіатричним здоров'ям має бути адаптоване до реальної потреби в існуючих послугах з метою усунення серйозних недоліків у цьому секторі; закликає до кращої співпраці та обміну інформацією між приватними та державними службами охорони психічного здоров'я в державах-членах (п. 87).

Закликає держави-члени зміцнити свої системи психічного здоров'я шляхом створення мереж взаємопов'язаних служб, які охоплюють широкий спектр потреб у догляді та підтримці, як у сфері охорони здоров'я, так і за його межами, тобто співпрацю між психологічними, психіатричними службами та службами соціального забезпечення, і забезпечення доступності втручань з низьким порогом доступу (соціальна допомога), шляхів догляду та високоякісної доступної першої психологічної допомоги (п. 91).

Наголошує на важливості послуг первинної медичної допомоги для перевірки психічного здоров'я та забезпечення раннього втручання у випадку психічних розладів, направлення до спеціалізованої та багатопрофільної допомоги та супроводу людей із психічними розладами протягом усього їхнього життя; вважає, що первинна медична допомога повинна відігравати більш помітну роль у лікуванні пацієнтів із психічними захворюваннями; закликає держави-члени забезпечити служби первинної медико-санітарної допомоги досвідченими фахівцями з питань психічного здоров'я, і в цьому контексті виступає за те, щоб первинна допомога зосереджувалася на реакціях, керованих громадою (п. 97).

Висновки Ради ЄС:

Висновки Ради ЄС від 15 листопада 2001 р. щодо боротьби з проблемами, пов'язаними зі стресом і депресією № 2002/С 6/01;

Висновки Ради від 2 червня 2003 р. щодо боротьби зі стигмою та дискримінацією у зв'язку з психічними захворюваннями № 2003/С141/01;

Висновки Ради ЄС від 3 червня 2005 р. щодо заходів спільноти щодо психічного здоров'я № 9805/05;

Висновки Ради ЄС від 8 липня 2011 р. щодо Європейського пакту про психічне здоров'я та благополуччя: результати та майбутні дії № 2011/С 202/01;

Повідомлення Європейської комісії до Європейського парламенту, Ради ЄС, Європейського соціально-економічного комітету та Комітету регіонів від 07 червня 2023 р. щодо комплексного підходу до психічного здоров'я № COM(2023)298;

Висновки Ради ЄС від 30 листопада 2023 р. щодо психічного здоров'я № 15053/23.

Висновки Ради ЄС від 15 листопада 2001 року щодо боротьби з проблемами, пов'язаними зі стресом і депресією № 2002/С 6/01:

- наголошують, що проблеми стресу та депресії є загальними для всіх вікових груп;
- вказують на необхідність подальших досліджень та розробки методик сприяння психічному здоров'ю та запобігання стресу та депресії;
- констатують важливість сприяння психічному здоров'ю шляхом розробки стратегій боротьби зі стресом і депресією;
- закликають співпрацювати у сфері психічного здоров'я з Всесвітньою організацією охорони здоров'я та іншими міжнародними організаціями;
- пропонують державам-членам:
 - приділяти належну увагу впливу стресів і депресій у всіх вікових групах;
 - приділяти особливу увагу проблемі робочих стресів та депресій;
 - здійснювати заходи для покращення знань про психічне здоров'я та запобігання стресам і депресіям серед працівників закладів первинної медичної допомоги та соціальних служб⁶.

Висновки Ради від 2 червня 2003 р. щодо боротьби зі стигмою та дискримінацією у зв'язку з психічними захворюваннями № 2003/С141/01 передбачають такі пропозиції (п. 12):

- приділяти особливу увагу впливу стигми та дискримінації, пов'язаних із психічними захворюваннями, у всіх вікових групах, а також забезпечити визнання цих проблем, у цьому контексті приділяючи особливу увагу зменшенню ризиків соціальної ізоляції;
- збирати дані про здоров'я, економічні та соціальні наслідки стигматизації через психічні захворювання;

⁶ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52002XG0109\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52002XG0109(01)&from=EN)

- вживати заходів для боротьби зі стигмою та сприяти соціальній інтеграції в активному партнерстві та діалозі з усіма зацікавленими сторонами для заохочення комплексного та скоординованого підходу⁷.

Висновки Ради ЄС № 9805/05 щодо заходів спільноти щодо психічного здоров'я від 3 червня 2005 р. запрошують держави-члени:

- приділяти належну увагу, відповідно до своїх відповідних потреб, реалізації Декларації та Плану дій, схвалених Європейською міністерською конференцією з питань психічного здоров'я Всесвітньої організації охорони здоров'я, визнаючи при цьому необхідну довгострокову перспективу впровадження відповідних заходів;

- вживати заходів для збору високоякісних і порівнянних даних про психічне здоров'я, а також про економічні та соціальні наслідки поширених проблем психічного здоров'я, використовуючи, у відповідних випадках, програму «Громадське здоров'я»;

- вжити заходів для розробки та впровадження комплексних, інтегрованих та ефективних систем психічного здоров'я, які охоплюють зміцнення та профілактику разом з лікуванням та реабілітацією, доглядом та відновленням, як наголошується в Декларації, прийнятій Всесвітньою організацією охорони здоров'я на Європейській міністерській конференції з психічного здоров'я;

- продовжувати розвивати відповідні механізми моніторингу та оцінки, які дозволяють обґрунтовані та надійні порівняння стану психічного здоров'я та практик сприяння та профілактики в державах-членах та між ними;

- розглянути оптимальне використання відповідних інструментів фінансування, таких як структурні фонди, PHARE та програми Twinning, які можуть покривати конкретні потреби та виклики у сфері психічного здоров'я⁸.

Висновки Ради щодо Європейського пакту про психічне здоров'я та благополуччя: результати та майбутні дії (2011/С 202/01) запрошують держави-члени:

- зробити психічне здоров'я та благополуччя пріоритетом своєї політики охорони здоров'я та розробити стратегії та /або плани дій щодо психічного здоров'я, включаючи запобігання депресії та самогубствам;

- включати профілактику психічних розладів та сприяння психічному здоров'ю та благополуччю як невід'ємну частину цих стратегій та /або планів дій, які мають здійснюватися у партнерстві з відповідними зацікавленими сторонами та іншими секторами політики;

- покращити соціальні детермінанти та інфраструктуру, які підтримують психічне благополуччя, і покращити доступ до цієї інфраструктури для людей, які страждають на психічні розлади;

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52003XG0617%2801%29&qid=1724230728811>

⁸ https://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/mental/docs/ev_20050602_en.pdf

- заохочувати, де це можливо і доцільно, моделі лікування та догляду на основі громади, соціальної інклюзивності;
- вживати заходів проти стигматизації, відчуження та дискримінації людей з проблемами психічного здоров'я та сприяти їх соціальному залученню та доступу до освіти, навчання, житла та роботи;
- найкращим чином використовувати можливості структурних фондів у сфері психічного здоров'я, зокрема, для реформування та подальшого вдосконалення своїх систем психічного здоров'я без шкоди для майбутніх фінансових рамок;
- використовувати потенціал, який пропонують технологічні програми, включаючи e-Health, для покращення систем психічного здоров'я та послуг, профілактики психічних розладів та сприяння благополуччю;
- вживати заходів для більшого залучення секторів охорони здоров'я та соціального сектору разом із соціальними партнерами у сфері психічного здоров'я та благополуччя на робочому місці, щоб підтримувати та доповнювати програми, керовані роботодавцями, де це необхідно тощо⁹.

Повідомлення Європейської комісії до Європейського парламенту, Ради ЄС, Європейського соціально-економічного комітету та Комітету регіонів щодо комплексного підходу до психічного здоров'я від 07.06.2023 передбачає такі вимоги:

а. Інтеграція психічного здоров'я в політику: Державам-членам наполегливо пропонується прийняти підхід, який сприятиме розвитку психічного здоров'я в усіх політиках. Особливу увагу слід приділяти просвітницькій діяльності, профілактиці, ранньому втручання, боротьбі зі стигматизацією, забезпеченню соціальної інтеграції людей, які мають проблеми з психічним здоров'ям. Крім того, держави-члени повинні підтримувати програми допомоги людям у працевлаштуванні або брати участь у програмах повернення до роботи. Цифрова сфера, в тому числі на робочому місці, створює психосоціальні ризики, які значно впливають на людей, організації та економіку. Необхідно приділити особливу увагу просуванню балансу між роботою та особистим життям.

б. Сприяння доброму психічному здоров'ю, профілактика та раннє втручання при проблемах психічного здоров'я: Державам-членам рекомендується використовувати можливості фінансування ЄС та співпрацювати з метою реалізації ініціатив і впровадження передового досвіду у сфері зміцнення та профілактики психічного здоров'я, усунення зв'язків між нерівністю та психічним здоров'ям шляхом активізації зусиль у боротьбі зі стигматизацією, дискримінацією, мовою ворожнечі та насильством, а також забезпечення належної підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки медичних і соціальних працівників у сфері зміцнення психічного здоров'я та благополуччя. Країни також повинні вирішувати проблеми, пов'язані з

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011XG0708%2801%29&qid=1724235588785>

профілактикою проблем психічного здоров'я вразливих груп населення, посилити раннє розпізнавання проблем психічного здоров'я, забезпечити раннє втручання та підтримку, а також розглянути зв'язок між ізоляцією, нерівністю та психічним здоров'ям шляхом активізації зусиль у боротьбі з дискримінацією, мовою ворожнечі та насильством.

с. Зміцнення психічного здоров'я дітей та молоді: Комісія заохочує держави-члени співпрацювати над політикою та ініціативами, спрямованими на вирішення конкретних проблем, пов'язаних із психічним здоров'ям дітей і молоді, а також розглядати зв'язки між проблемами психічного здоров'я та детермінантами здоров'я та використанням цифрових інструментів. Комісія запрошує держави-члени визначити дітей як пріоритетну цільову групу у своїх національних стратегіях психічного здоров'я та створити мережі з сім'ями, школами, молоддю та іншими зацікавленими сторонами та установами, які займаються психічним здоров'ям дітей. Держави-члени закликають забезпечити дітям кращий доступ до послуг з охорони психічного здоров'я, а також рівний і легкий доступ до здорового харчування та регулярної фізичної активності, жити в безпечному та сприятливому середовищі та бути захищеними від вживання алкоголю, тютюну та наркотиків, а також від негативних наслідків використання цифрових технологій. Державам-членам пропонується впроваджувати інноваційні підходи та найкращі практики, визначені в ініціативі «Здоровіші разом» щодо психічного здоров'я дітей і молоді, і брати участь у спільній роботі ініціативи з метою усунення впливу детермінант здоров'я, включаючи економічні, комерційні, соціальні та екологічні детермінанти та вплив цифрової трансформації на психічне здоров'я та благополуччя дітей і молоді.

д. Допомога тим, хто найбільше цього потребує: Комісія заохочує держави-члени покращити доступ до цифрових інструментів, які підтверджено зручними для літніх людей, щоб покращити їх психічне здоров'я та допомогти їм брати участь у соціальному житті. Держави-члени заохочуються збирати дані про стан психічного здоров'я людей у вразливих ситуаціях, у тому числі бездомних, а також про доступність послуг у маргіналізованих, віддалених і неблагополучних районах. Комісія закликає держави-члени забезпечити рівний доступ без перешкод до якісної та доступної медичної допомоги та соціальних послуг, особливо для тих груп ризику або тих, хто живе в маргіналізованих чи віддалених місцевостях, а також для вирішення конкретної ситуації ромів шляхом покращення доступу до послуг психічного здоров'я та заходів первинної профілактики, наприклад, через кампанії з підвищення обізнаності. Крім того, Комісія закликає держави-члени впроваджувати передову практику деінституціоналізації, включно з дітьми, і зміцнювати перехід до послуг у громаді.

е. Подолання психосоціальних ризиків на роботі: Держави-члени заохочуються підвищувати обізнаність про проблеми психічного здоров'я фермерів і населення в сільській місцевості за підтримки спільної сільськогосподарської політики, а також розробляти та впроваджувати політику та найкращі практики, щоб допомогти зосередитися на профілактиці та посилити

стійкість основних працівників, включаючи медичних працівників, вчителів та фермерів. Щоб допомогти державам-членам, Комісія забезпечить підготовку звіту EU OSHA, який стосується психосоціальних ризиків у сільськогосподарському секторі. Держави-члени також заохочуються до подальшого сприяння використанню Керівництва Комітету старших інспекторів праці щодо запобігання психосоціальним ризикам для посилення ефективного моніторингу та перевірок зобов'язань щодо охорони праці у цьому відношенні, а також брати участь у навчальних заходах Комітету старших інспекторів праці для інспекторів праці.

f. Зміцнення систем психічного здоров'я та покращення доступу до лікування та догляду: Комісія заохочує держави-члени забезпечити доступ до доступної психіатричної допомоги, в тому числі за допомогою телемедичних засобів і в транскордонних умовах. Національні органи влади повинні співпрацювати у розробці та впровадженні проєктів для покращення послуг з охорони психічного здоров'я та догляду на рівні громади та деінституціоналізації і запрошені розробити шляхи направлення до спеціалістів із психічного здоров'я, також беручи до уваги роботу інших постачальників послуг.

g. Подолання стигми: Комісія заохочує держави-члени розробити комунікаційні кампанії для викорінення та подолання стигми, а також розробити заходи для протидії стигмі та дискримінації, допомагаючи особам повернутися до роботи, надаючи пацієнтам доступ до послуг, які найкраще відповідають їхнім потребам, та поширюючи інформацію про використання правових інструментів для боротьби з дискримінацією. Необхідно підвищити обізнаність (осіб, які приймають рішення, роботодавців, медичних працівників, інших спеціалістів і широку громадськість і медичних працівників, щодо психічного здоров'я та стигматизації, особливо людей у вразливих ситуаціях), а також підтримувати громадську діяльність (спорт, мистецтво, природа), які допомагають подолати стигматизацію та підтримують реабілітацію психічного здоров'я. Держави-члени повинні підтримувати політику, яка заохочує інтеграцію людей з психічним здоров'ям у суспільство та на ринок праці, включно з соціальною економічною діяльністю¹⁰.

Висновки Ради щодо психічного здоров'я від 30 листопада 2023 р. запрошують Держави-члени акцентувати інтегровану політику та послуги, спрямовані на психічне здоров'я та благополуччя, і розглянути питання розроблення планів дій або стратегій для вирішення найбільш нагальних і поширених питань, таких як:

впровадження підходу до охорони психічного здоров'я в рамках загальної політики, який виходить за рамки охорони здоров'я та включає проблеми в інших ключових секторах як відповідні фактори, такі як працевлаштування, освіта, цифровізація (включаючи вплив штучного інтелекту), соціальний захист,

¹⁰ https://health.ec.europa.eu/system/files/2023-06/com_2023_298_1_act_en.pdf

фінансова безпека, дослідження, житло, містобудування, доступ до культури, медіа та комунікації, навколишнє середовище та клімат;

визначення соціальних, екологічних та економічних детермінант психічного здоров'я;

запобігання психічним проблемам (включаючи попередження самогубств, самоушкоджень і попередження депресії) у різних контекстах, таких як школи, робочі місця, охорона здоров'я, сусідство, громади, включаючи поєднання універсальних, вибіркових і показаних профілактичних втручань і заходів політики;

удосконалення систем і послуг психічного здоров'я, щоб вони відповідали потребам людей, які мають проблеми з психічним здоров'ям, у напрямку якісного загального охоплення медичною допомогою;

покращення своєчасного та рівноправного доступу до ефективної та безпечної психіатричної допомоги та координації такої допомоги, сприяння ранній діагностиці та інтегрованій допомозі через послуги з психічного здоров'я, орієнтовані на громаду та відновлення;

сприяння профілактиці, ранньому виявленню та догляду за особами з суїцидальною поведінкою та її наслідками;

розробка заходів щодо подолання самотності серед населення в цілому, зосереджуючись на групах ризику самотності;

забезпечення ефективного застосування чинного законодавства ЄС та національного законодавства для гарантування безпеки та здоров'я на роботі та зміцнення психічного здоров'я, запобігання та управління психосоціальними ризиками та зміцнення ресурсів психічного здоров'я на робочому місці;

розгляд створення міждисциплінарної команди в кожній державі-члені, яка забезпечуватиме врахування психічного здоров'я у всіх політиках для подальшого впровадження політики психічного здоров'я з використанням індикаторів¹¹.

Політики ЄС: Відповідно до «Зеленої книги» ЄС від 14 жовтня 2005 р. з покращення стану психічного здоров'я населення № COM/2005/0484, нормативно-правове забезпечення надання психологічної допомоги делегується національним урядам (п. 1, п. 4.1)¹².

Пунктом 4 Зеленої книги передбачено, що відповідно до стратегії ВООЗ, необхідний комплексний підхід, який охоплює надання лікування та догляду для окремих осіб, а також дії для всього населення з метою зміцнення психічного здоров'я, запобігання психічним захворюванням та вирішення пов'язаних із цим проблем. зі стигмою та правами людини. Такий підхід має залучати багатьох суб'єктів, включаючи сектори політики охорони здоров'я та інші, а також зацікавлені сторони, чий рішення впливають на психічне здоров'я населення.

Пунктом 6.2 передбачена зміна парадигми, зокрема деінституціоналізація служб психічного здоров'я та створення служб первинної медичної допомоги,

¹¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15971-2023-INIT/en/pdf>

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52005DC0484>

громадських центрів і загальних лікарень відповідно до потреб пацієнтів і сімей можуть сприяти соціальній інтеграції. Великі психіатричні лікарні можуть легко сприяти стигматизації. У рамках реформування психіатричних служб багато країн відходять від надання послуг психіатричного здоров'я через великі психіатричні заклади до послуг на рівні громади.

2. Зобов'язання України у сфері європейської інтеграції (у тому числі міжнародно-правові)

Проект акта належить до сфер правовідносини в яких регулюються правом Європейського Союзу (*acquis* ЄС).

За сферою правових відносин проект акта стосується Глави 21 «Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей» та Глави 22 «Громадське здоров'я» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Джерелом міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції щодо предмета правового регулювання проекту акту є Угода про асоціацію.

Відповідно до статті 420 Угоди про асоціацію співробітництво у сферах, визначених у статті 419 цієї Угоди, передбачає досягнення таких цілей, зокрема, покращення якості людського життя.

Згідно із статтею 426 Угоди про асоціацію Сторони розвивають співробітництво в галузі охорони здоров'я з метою підвищення рівня його безпеки та захисту здоров'я людини як передумови сталого розвитку та економічного зростання.

Відповідно до статті 427 Угоди про асоціацію співробітництво, зокрема охоплює такі сфери як зміцнення системи охорони здоров'я України та її потенціалу.

Пункт 1422 плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106 передбачає Реалізацію Концепції розвитку системи громадського здоров'я.

Концепцію розвитку системи громадського здоров'я схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1002-р. В ній зазначено принцип цілісного підходу до здоров'я, що передбачає сукупність його фізичної, психічної, психологічної, духовної і соціальної складових частин. Частиною концепції громадського здоров'я становить концепція розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 р. № 1018-р.

План заходів на 2024-2026 роки з реалізації Концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року, затверджений

розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 р. № 572-р, передбачає одним із завдань розбудова мережі центрів з психічного здоров'я на базі кластерних лікарень і амбулаторно-поліклінічних закладів (пп. 3 п. 5).

Статтею 35 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС) передбачено, зокрема, що високий рівень охорони здоров'я людини забезпечується у рамках визначення та реалізації всіх політик і дій Союзу.

Відповідно до статті 152 ДФЄС питання забезпечення високого рівня охорони здоров'я людей повинно бути включене до всіх політик Співтовариства.

Пунктом 1 статті 168 ДФЄС зазначено, що під час визначення та виконання всіх політик та заходів Союзу забезпечується високий рівень захисту здоров'я людини. Діяльність Союзу, що доповнює національні політики, спрямована на поліпшення охорони громадського здоров'я, запобігання фізичним та психічним розладам та захворюванням і усунення джерел небезпеки фізичному та психічному здоров'ю. Така діяльність охоплює боротьбу проти тяжких хвороб, сприяючи дослідженню їхніх причин, шляхів поширення та методів запобігання цим хворобам, а також інформаційну та освітню роботу у питаннях охорони здоров'я та моніторингу, раннього виявлення і боротьби проти серйозних транскордонних загроз здоров'ю¹³.

Хартія основних прав Європейського Союзу (стаття 3) визначає, що кожна особа має право на фізичну недоторканість та недоторканість психіки (physical and mental integrity)¹⁴.

3. Програмні документи у сфері європейської інтеграції

Програмні документи у сфері європейської інтеграції Президента України та / або Кабінету Міністрів України щодо предмета правового регулювання проєкту акта відсутні.

4. Порівняльно-правовий аналіз

№ з/п	Положення проєкту акта	Відповідні положення джерел права Європейського Союзу (acquis ЄС)	Оцінка відповідності праву Європейського Союзу (acquis ЄС) (відповідає, не суперечить, частково враховує, не відповідає, не	Відповідні положення джерел міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції	Оцінка відповідності міжнародно-правовим зобов'язанням (відповідає, не суперечить, частково враховує, не

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2016:202:FULL&from=EN>

¹⁴ https://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

			врегульовано)		відповідає, не врегульовано)
1.	Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Типового положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я» розроблено з метою збереження та зміцнення психічного здоров'я населення, удосконалення організації та забезпечення потреб населення в отриманні амбулаторної психологічної та психіатричної допомоги у закладах охорони здоров'я.	Резолюція Ради ЄС заохочення психічного здоров'я (від 18.11.1999) розробляти та впроваджувати заходи щодо сприяння психічному здоров'ю та запобіганню психічним захворюванням, підтримувати обмін найкращими практиками та спільними проектами з іншими державами-учасниками;	відповідає	Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, ратифікована Законом України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII: Відповідно до статті 420 Угоди про асоціацію співробітництво у сферах, визначених у статті 419 цієї Угоди, передбачає досягнення таких цілей, зокрема, покращення якості людського життя. Згідно із статтею 426 Угоди про асоціацію Сторони розвивають	відповідає

				співробітництво в галузі охорони здоров'я з метою підвищення рівня його безпеки та захисту здоров'я людини як передумови сталого розвитку та економічного зростання. Відповідно до статті 427 Угоди про асоціацію співробітництво, зокрема охоплює такі сфери як зміцнення системи охорони здоров'я України та її потенціалу.	
2.	проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Типового положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я»; Відповідно до абзацу восьмого розділу «Шляхи і способи розв'язання проблем» Концепції розвитку охорони психічного	Резолюція Європарламенту щодо покращення психічного здоров'я населення в контексті реалізації стратегії забезпечення психічного здоров'я для ЄС (від 14.12.2006) підкреслює необхідність реформування служб охорони психічного здоров'я;	відповідає	Договір про функціонування Європейського Союзу (ДФЄС). Статтею 35 ДФЄС передбачено, зокрема, що високий рівень охорони здоров'я людини забезпечується у рамках визначення та реалізації	відповідає

<p>здоров'я в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1018-р, підпунктів 3, 4 пункту 5 Плану заходів на 2024 - 2026 роки з реалізації концепції розвитку охорони психічного здоров'я в Україні на період до 2030 року,</p> <p>затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 червня 2024 року № 572-р, пункту 8 Положення про Міністерство охорони здоров'я України,</p> <p>затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2015 року № 267 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020 року № 90), з метою збереження та зміцнення психічного оровя населення, удосконалення надання психіатричної та психосоціальної допомоги населенню</p> <p>НАКАЗУЮ:</p> <p>1. Затвердити Типове положення</p>			<p>всіх політик і дій Союзу. Відповідно до статті 152 ДФЕС питання забезпечення високого рівня охорони здоров'я людей повинно бути включене до всіх політик Співтовариства.</p> <p>Пунктом 1 статті 168 ДФЕС зазначено, що під час визначення та виконання всіх політик та заходів Союзу забезпечується високий рівень захисту здоров'я людини. Діяльність Союзу, що доповнює національні політики, спрямована на поліпшення охорони громадського здоров'я, запобігання фізичним та психічним розладам та захворюванням і усунення джерел небезпеки</p>	
--	--	--	---	--

	про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я, що додається.			фізичному та психічному здоров'ю. Така діяльність охоплює боротьбу проти тяжких хвороб, сприяючи дослідженню їхніх причин, шляхів поширення та методів запобігання цим хворобам, а також інформаційну та освітню роботу у питаннях охорони здоров'я та моніторингу, раннього виявлення і боротьби проти серйозних транскордонних загроз здоров'ю.	
3.	Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я 1. Це Положення визначає вимоги до структури, функцій, завдань, матеріально-технічного оснащення Центру психічного здоров'я у закладі охорони здоров'я	Резолюція Європарламенту про психічне здоров'я (від 19.02.2009): • закликає країни-члени прийняти Резолюцію Організації Об'єднаних Націй (далі - ООН) «Про захист осіб з психічними захворюваннями та поліпшення психічного здоров'я»;	відповідає	Хартія основних прав Європейського Союзу (стаття 3) визначає, що кожна особа має право на фізичну недоторканість та психічну недоторканість (physical and mental integrity)	відповідає

	<p>(далі – Центр) та їх працівників.</p> <p>3. Функціями Центру є:</p> <p>8) забезпечення захисту прав і інтересів пацієнтів під час надання , психосоціальної та психіатричної допомоги, розгляд скарг та звернень від пацієнтів;</p> <p>13) співпраця з суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, відповідно до Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 року № 658.</p>	<p>• закликає країни-члени розробити законодавство про психічне здоров'я, яке відповідатиме міжнародним зобов'язанням щодо прав людини - рівності та викорінення дискримінації, недоторканності приватного життя, тілесної недоторканості, права на інформацію тощо; унормує основні принципи, цінності та цілі політики охорони психічного здоров'я;</p>			
4.	<p>Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я</p> <p>1. Це Положення визначає вимоги до структури, функцій, завдань, матеріально-технічного оснащення Центру</p>	<p>Резолюція Європейського парламенту від 12 грудня 2023 року про психічне здоров'я (2023/2074(INI))</p> <p>Підкреслює, що принципи справедливої, доступної та легкодоступної медичної</p>	відповідає		

	<p>психічного здоров'я у закладі охорони здоров'я (далі – Центр) та їх працівників.</p> <p>4. Створення Центрів можливе лише у ЗОЗ, які увійшли до спроможної мережі ЗОЗ відповідного госпітального округу.</p> <p>5. У ЗОЗ, які надають первинну медичну допомогу, або загальних ЗОЗ можливе створення лише Центрів I-го рівня. У кластерних та надкластерних ЗОЗ можливе створення Центрів I-го та II-го рівнів.</p>	<p>допомоги, розширення прав і можливостей людей із психічними розладами, вибір бажаного лікування та орієнтованість на пацієнта мають лежати в основі систем психічного здоров'я в ЄС; закликає держави-члени забезпечити доступ до якісних та адаптованих послуг і програм психічного здоров'я та наголошує на перевагах безкоштовності цих послуг (п. 82).</p> <p>Вважає важливим збільшити інвестиції в послуги громадської охорони здоров'я, включаючи надання необхідних засобів і ресурсів, як щодо кадрового забезпечення, так і засобів у лікарнях і первинної медичної допомоги в ЄС; наголошує, що охоплення психіатричним здоров'ям має бути адаптоване до реальної потреби в</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>існуючих послугах з метою усунення серйозних недоліків у цьому секторі; закликає до кращої співпраці та обміну інформацією між приватними та державними службами охорони психічного здоров'я в державах-членах (п. 87). Закликає держави-члени зміцнити свої системи психічного здоров'я шляхом створення мереж взаємопов'язаних служб, які охоплюють широкий спектр потреб у догляді та підтримці, як у сфері охорони здоров'я, так і за його межами, тобто співпрацю між психологічними, психіатричними службами та службами соціального забезпечення, і забезпечення доступності втручань з низьким порогом доступу (соціальна допомога), шляхів догляду та високоякісної доступної першої</p>			
--	--	--	--	--	--

		<p>психологічної допомоги (п. 91). Наголошує на важливості послуг первинної медичної допомоги для перевірки психічного здоров'я та забезпечення раннього втручання у випадку психічних розладів, направлення до спеціалізованої та багатопрофільної допомоги та супроводу людей із психічними розладами протягом усього їхнього життя; вважає, що первинна медична допомога повинна відігравати більш помітну роль у лікуванні пацієнтів із психічними захворюваннями; закликає держави-члени забезпечити служби первинної медико-санітарної допомоги досвідченими фахівцями з питань психічного здоров'я, і в цьому контексті виступає за те, щоб первинна</p>			
--	--	---	--	--	--

		допомога зосереджувалася на реакціях, керованих громадою (п. 97).			
5.	Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я 13. Центр, в межах виконання функцій та завдань, визначених цим Положенням, має право взаємодіяти з іншими структурними підрозділами ЗОЗ, іншими закладами охорони здоров'я, установами, органами місцевої та державної влади, державними та недержавними організаціями, міжнародними інституціями, які можуть бути задіяні для організації роботи Центру і надання послуг пацієнтам.	Висновки Ради ЄС від 15 листопада 2001 року щодо боротьби з проблемами, пов'язаними зі стресом і депресією № 2002/С 6/01: - вказують на необхідність подальших досліджень та розробки методик сприяння психічному здоров'ю та запобіганню стресу та депресії; - закликають співпрацювати у сфері психічного здоров'я з Всесвітньою організацією охорони здоров'я та іншими міжнародними організаціями;	відповідає		
6.	Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я участь у науково- практичному співробітництві з іншими установами, зкладами, в тому числі із іноземними. Участь в	Висновки Ради ЄС № 9805/05 щодо заходів спільноти щодо психічного здоров'я від 3 червня 2005 р. запрошують держави-члени: • вживати заходів для збору високоякісних і порівнянних даних про психічне здоров'я, а також	відповідає		

	<p>організації та проведенні науково-практичних конференцій, консилиумів, семінарів, засідань експертних комісій, медичних рад;</p> <p>використання валідних методів психологічної діагностики, методів психотерапії з доведеною ефективністю, науково-доказових методів лікування психічних розладів та застосування сучасних фармакологічних препаратів, напрацювання нових та вдосконалення існуючих стандартів ведення пацієнтів з проблемами психічного здоров'я та психічними розладами;</p>	<p>про економічні та соціальні наслідки поширених проблем психічного здоров'я, використовуючи, у відповідних випадках, програму «Громадське здоров'я»;</p> <ul style="list-style-type: none"> • вжити заходів для розробки та впровадження комплексних, інтегрованих та ефективних систем психічного здоров'я, які охоплюють зміцнення та профілактику разом з лікуванням та реабілітацією, доглядом та відновленням, як наголошується в Декларації, прийнятій Всесвітньою організацією охорони здоров'я на Європейській міністерській конференції з психічного здоров'я; 			
7.	<p>Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я</p> <p>організація забезпечення пацієнтів соціальними</p>	<p>Висновки Ради щодо Європейського пакту про психічне здоров'я та благополуччя: результати та майбутні дії (2011/С 202/01) запрошують держави-члени:</p>	відповідає		

	<p>послугами, пов'язаними з соціально-психологічною підтримкою (у разі необхідності), співпраця з суб'єктами системи надання соціальних послуг відповідно до Порядку організації надання соціальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 587;</p> <p>13. Центр, в межах виконання функцій та завдань, визначених цим Положенням, має право взаємодіяти з іншими структурними підрозділами ЗОЗ, іншими закладами охорони здоров'я, установами, органами місцевої та державної влади, державними та недержавними організаціями, міжнародними інституціями, які можуть бути задіяні для організації роботи Центру і надання послуг пацієнтам.</p>	<p>• вживати заходів для більшого залучення секторів охорони здоров'я та соціального сектору разом із соціальними партнерами у сфері психічного здоров'я та благополуччя на робочому місці, щоб підтримувати та доповнювати програми, керовані роботодавцями, де це необхідно.</p>			
8.	<p>Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я</p>	<p>Повідомлення Європейської комісії до Європейського парламенту, Ради ЄС, Європейського соціально-</p>	відповідає		

	<p>організація забезпечення пацієнтів соціальними послугами, пов'язаними з соціально-психологічною підтримкою (у разі необхідності), співпраця з суб'єктами системи надання соціальних послуг відповідно до Порядку організації надання соціальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 587;</p> <p>13. Центр, в межах виконання функцій та завдань, визначених цим Положенням, має право взаємодіяти з іншими структурними підрозділами ЗОЗ, іншими закладами охорони здоров'я, установами, органами місцевої та державної влади, державними та недержавними організаціями, міжнародними інституціями, які можуть бути задіяні для організації роботи Центру і надання послуг пацієнтам.</p>	<p>економічного комітету та Комітету регіонів щодо комплексного підходу до психічного здоров'я від 07.06.2023 передбачає такі вимоги:</p> <p>f. Зміцнення систем психічного здоров'я та покращення доступу до лікування та догляду: Комісія заохочує держави-члени забезпечити доступ до доступної психіатричної допомоги, в тому числі за допомогою телемедицини засобів і в транскордонних умовах. Національні органи влади повинні співпрацювати у розробці та впровадженні проектів для покращення послуг з охорони психічного здоров'я та догляду на рівні громади та деінституціоналізації і запрошені розробити шляхи направлення до спеціалістів із психічного здоров'я, також</p>			
--	---	--	--	--	--

		беручи до уваги роботу інших постачальників послуг.			
9.	<p>Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я</p> <p>Центр є структурним підрозділом закладу охорони здоров'я (далі – ЗОЗ), який забезпечує надання: психосоціальної допомоги первинного та / або вторинного рівнів в амбулаторних умовах та/або в умовах денного стаціонару пацієнтам, які звернулись самостійно, або за направленням лікуючого лікаря чи надавача психосоціальної допомоги первинного рівня; амбулаторної психіатричної допомоги за зверненням пацієнта чи за направленням лікуючого лікаря, у тому числі мультидисциплінарною командою; психіатричної допомоги за місцем проживання (перебування) пацієнта</p>	<p>Висновки Ради щодо психічного здоров'я від 30 листопада 2023 р. запобігання психічним проблемам (включаючи попередження самогубств, самоушкоджень і попередження депресії) у різних контекстах, таких як школи, робочі місця, охорона здоров'я, сусідство, громади, включаючи поєднання універсальних, вибіркових і показаних профілактичних втручань і заходів політики; удосконалення систем і послуг психічного здоров'я, щоб вони відповідали потребам людей, які мають проблеми з психічним здоров'ям, у напрямку якісного загального охоплення медичною допомогою; покращення своєчасного та рівноправного доступу до</p>			

	<p>мобільною мультидисциплінарною командою.</p> <p>організація надання психосоціальної допомоги первинного рівня відповідно до Порядку, надання психосоціальної допомоги та психосоціальних послуг щодо питань психічного здоров'я, у тому числі щодо запобігання суїциду і психосоціального компоненту реабілітації ветеранів війни та інших груп населення, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 13 грудня 2023 року № 2118, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 126/41471</p>	<p>ефективної та безпечної психіатричної допомоги та координації такої допомоги, сприяння ранній діагностиці та інтегрованих допомозі через послуги з психічного здоров'я, орієнтовані на громаду та відновлення; сприяння профілактиці, ранньому виявленню та догляду за особами з суїцидальною поведінкою та її наслідками; розробка заходів щодо подолання самотності серед населення в цілому, зосереджуючись на групах ризику самотності; забезпечення ефективного застосування чинного законодавства ЄС та національного законодавства для гарантування безпеки та здоров'я на роботі та зміцнення психічного здоров'я, запобігання та управління психосоціальними ризиками та зміцнення</p>			
--	---	--	--	--	--

		ресурсів психічного здоров'я на робочому місці; розгляд створення міждисциплінарної команди в кожній державі-члені, яка забезпечуватиме врахування психічного здоров'я у всіх політиках для подальшого впровадження політики психічного здоров'я з використанням індикаторів			
10	<p>Типове положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я</p> <p>4. Створення Центрів можливе лише у ЗОЗ, які увійшли до спроможної мережі ЗОЗ відповідного госпітального округу.</p> <p>5. У ЗОЗ, які надають первинну медичну допомогу, або загальних ЗОЗ можливе створення лише Центрів I-го рівня. У кластерних та надкластерних ЗОЗ можливе створення Центрів I-го та II-го рівнів.</p>	<p>Політики ЄС: Відповідно до «Зеленої книги» ЄС від 14 жовтня 2005 р. з покращення стану психічного здоров'я населення № COM/2005/0484</p> <p>Пунктом 4 Зеленої книги передбачено, що відповідно до стратегії ВООЗ, необхідний комплексний підхід, який охоплює надання лікування та догляду для окремих осіб, а також дії для всього населення з метою зміцнення психічного здоров'я,</p>	відповідає		

		<p>запобігання психічним захворюванням та вирішення пов'язаних із цим проблем. зі стигмою та правами людини. Такий підхід має залучати багатьох суб'єктів, включаючи сектори політики охорони здоров'я та інші, а також зацікавлені сторони, чий рішення впливають на психічне здоров'я населення. Пунктом 6.2 передбачена зміна парадигми, зокрема деінституціоналізація служб психічного здоров'я та створення служб первинної медичної допомоги, громадських центрів і загальних лікарень відповідно до потреб пацієнтів і сімей можуть сприяти соціальній інтеграції. Великі психіатричні лікарні можуть легко сприяти стигматизації. У рамках реформування психіатричних служб багато країн відходять</p>			
--	--	--	--	--	--

		від надання послуг психіатричного здоров'я через великі психіатричні заклади до послуг на рівні громади.			
--	--	---	--	--	--

5. Очікувані результати

Прийняття проекту наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Типового положення про Центр ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я» сприятиме підвищенню доступності та якості надання психологічної та психіатричної допомоги, забезпечить стимули для розвитку послуг з охорони психічного здоров'я в закладах охорони здоров'я, забезпечить створення чіткої моделі амбулаторної психологічної та психіатричної допомоги населенню в закладах охорони здоров'я, що забезпечить збереження та зміцнення психічного здоров'я населення.

6. Узагальнений висновок

Проект наказу Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Типового положення про Центр п ментального (психічного) здоров'я у закладі охорони здоров'я» відповідає зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

_____ 2024 р.